

Warszawa, 14 lipca 2026 r.
KL/470/141/KO/2026

Pan
Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 23 czerwca 2026 r. znak PAD7.8100.1.1.2026 kierujące do konsultacji społecznych projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD 417), przekazuję opinię Konfederacji Lewiatan.

Z poważaniem,

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Opinia Konfederacji Lewiatan do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD 417)

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Opinia Konfederacji Lewiatan do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD 417)

Konfederacja Lewiatan negatywnie ocenia projekt UD 417 i wzywa do odstąpienia od dalszych prac nad tym projektem. Proponowane zmiany zakładają istotne zwiększenie oraz rozszerzenie obciążeń fiskalnych z tytułu podatku cukrowego bez wykazania ich skuteczności z punktu widzenia zdrowia publicznego, proporcjonalności oraz pełnych skutków gospodarczych i społecznych. Poniższe uwagi szczegółowe mają charakter ewentualny i wskazują zmiany niezbędne wyłącznie na wypadek kontynuowania prac legislacyjnych.

1. Podwyższenie stawek

Projektowana zmiana ma na celu podwyższenie opłaty stałej oraz zmiennej za zawartość cukrów lub słodzików w napoju, opłaty stałej za zawartość kofeiny lub tauryny oraz maksymalnej wysokości opłaty od środków spożywczych.

Proponowana podwyżka tzw. opłaty cukrowej zakłada:

- a) podniesienie opłaty stałej z 0,50 zł do 0,70 zł (w przeliczeniu na litr napoju),
- b) podniesienie opłaty zmiennej z 0,05 zł do 0,10 zł za każdy gram cukrów powyżej 5g w 100 ml napoju (w przeliczeniu na litr napoju),
- c) podniesienie opłaty dla napojów zawierających kofeinę lub taurynę z 0,10 zł do 1,00 zł (w przeliczeniu na litr napoju),
- d) podniesienie maksymalnej wysokości opłaty cukrowej z 1,20 zł do 1,80 zł w przeliczeniu na litr napoju.

Konfederacja Lewiatan wyraża zdecydowany sprzeciw wobec propozycji bardzo wysokiego podwyżki podatku cukrowego. W pierwszej kolejności zwracamy uwagę, że uzasadnienie do projektu nie zawiera żadnych pogłębionych informacji nt. skutków gospodarczych tej zmiany, w szczególności jej wpływu na kondycję finansową przedsiębiorców z sektora MŚP, kosztów społecznych związanych ze zubożeniem społeczeństwa, ryzyk związanych z przekierowaniem popytu w kierunku najtańszych napojów o najgorszej jakości. Stoimy na stanowisku, że proponowana podwyżka opłaty cukrowej jest przejawem nadmiernego fiskalizmu wynikającego z dużych potrzeb wydatkowych Państwa. Nie można nie zauważyć, że wbrew argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu do ocenianego projektu, dotychczas nie zaobserwowano pozytywnego wpływu wprowadzenia opłaty cukrowej na wybory konsumentów. Jak wskazuje Najwyższa Izba Kontroli w informacji o wynikach kontroli „Realizacja zadań związanych z poborem i wydatkowaniem opłat

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

od środków spożywczych oraz od napojów alkoholowych” (nr ewid. 130/2024/P/24/085/LSZ), pięciu największych płatników opłaty cukrowej odnotowało znaczący wzrost sprzedaży napojów podlegających opłacie w latach 2022 oraz 2023. Co więcej, w przedmiotowej informacji o wynikach kontroli podkreślono, że w latach 2021-2023 „wpływy z opłaty od środków spożywczych, w porównaniu do lat 2018-2020, gdy nie było tej opłaty, nie zwiększyły nakładów na finansowanie świadczeń zdrowotnych, określonych w art. 12c ust. 2 ustawy o zdrowiu publicznym, gdyż wydatki na te świadczenia, po uwzględnieniu wskaźnika wzrostu przychodów ze składki zdrowotnej, były na porównywalnym poziomie bądź tylko nieznacznie wyższe”. Ponadto we wskazanym raporcie podkreślono, że zarówno podatek cukrowy jak i dodatkowa opłata od alkoholu w małych opakowaniach nie zostały przeznaczone na walkę z otyłością i uzależnieniem od alkoholu, tylko na ogół świadczeń finansowanych przez NFZ. Uwzględniając powyższe, protestujemy przeciwko podniesieniu opłaty od środków spożywczych, tylko dlatego, że jest to łatwy sposób pozyskania dodatkowych środków budżetowych. Konfederacja Lewiatan sprzeciwia się wprowadzaniu nowych lub podnoszeniu obecnych podatków, w celu zapewnienia finansowania nadmiernych wydatków państwa.

Pozostając przy argumentacji odnoszącej się do wyrażanej przez projektodawcę troski o zdrowie obywateli, nie sposób nie zauważyć, że cukier to nie jedyna przyczyna chorób cywilizacyjnych, takich jak otyłość i nadwaga. Główną przyczyną otyłości jest mało zróżnicowana dieta, siedzący tryb życia oraz nadmierne spożycie kalorii wynikające z dużej ilości posiłków i licznych niezdrowych przekąsek. Produkty te często zawierają nie tylko cukier, ale także tłuszcze nasycone oraz wysoką zawartość soli, co w istotny sposób przyczynia się do nadwagi i problemów zdrowotnych. Zatem nie dziwi fakt, że wprowadzenie podatku cukrowego obciążającego słodzone napoje nie przyczyniło się do zmiany nawyków społeczeństwa, planowana podwyżka również nie wpłynie na poprawę stanu zdrowia obywateli, co niewykluczone, może nawet mieć negatywny wpływ, w sytuacji kiedy osoby o najniższym dochodzie rozporządzalnych, co nierzadko powiązane jest również z niską świadomością zdrowotną, będą zmuszone kupować najtańsze, a co za tym idzie najbardziej niezdrowe napoje. Konsekwencją podatków dyskryminujących na żywność nie jest jedynie spadek spożycia opodatkowanego produktu, lecz także zjawisko substytucji. Produkty, których cena wzrosła w wyniku opodatkowania, są często zastępowane tańszymi zamiennikami z tej samej kategorii, często o niższej jakości. Zjawisko to szczególnie dotyczy konsumentów o niskich dochodach, dla których udział wydatków na żywność przekracza 20% budżetu domowego.

Rozwiązania fiskalne nie rozwiążą problemu stanu zdrowia społeczeństwa. Instytucje odpowiedzialne za zdrowie publiczne powinny koncentrować się przede wszystkim na właściwej edukacji oraz promowaniu produktów o zbilansowanej wartości odżywczej, wzorując się na krajach, które borykają się z wyższym poziomem otyłości, a jednocześnie nie wprowadziły fiskalnych obciążeń. W tych państwach nacisk kładzie się na edukację żywieniową, popularyzację zdrowej diety oraz aktywnego trybu życia, co stanowi skuteczną strategię prewencji otyłości i chorób dietozależnych. W naszej ocenie projektodawcy używają argumentacji potwierdzającej wadliwą

tezę, o skuteczności opodatkowania bądź wyższego opodatkowania danych wyrobów w świetle prozdrowotnych wyborów konsumentów. Nie podejmują się trudu wskazania czy i jeżeli tak, to w jakich krajach, w których obowiązuje podatek cukrowy, jego wprowadzenie przyczyniło się do spadku osób z nadwagą bądź otyłością. A jeżeli nie sposób jest wykazać skuteczność takiej regulacji bądź regulacja taka nie realizuje zakładanego celu, naturalną konsekwencją powinno być jej uchylenie, a nie podnoszenie.

W kontekście argumentacji zdrowotnej warto zauważyć, że tak bardzo dyskryminowane napoje energetyczne nie są jedynym źródłem kofeiny w diecie Polaków. Źródła kofeiny w Polsce są analogiczne do większości krajów i obejmują: kawę, będącą głównym źródłem kofeiny (filiżanka 200 ml – 80–120 mg), herbatę (200 ml – 30–60 mg), yerba mate (200 ml – 65–130 mg), gorzką czekoladę (50 g – 20–30 mg) oraz suplementy diety (tabletki – 100–200 mg). Projektowana stawka opłat za taurynę i kofeinę, zakładająca wzrost nawet o 900%, może w praktyce stygmatyzować te substancje jako niebezpieczne, mimo że są one dopuszczonymi składnikami żywności funkcjonalnej. Ich bezpieczeństwo, przy racjonalnym spożyciu, nie zostało zakwestionowane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Dodatkowo w Polsce już obowiązują szerokie restrykcje dotyczące napojów energetycznych, w tym zakaz ich sprzedaży osobom poniżej 18. roku życia, zakaz dystrybucji na terenie szkół i jednostek systemu oświaty oraz ograniczenia w sprzedaży za pośrednictwem automatów, co w naszej ocenie odpowiada należytej polityce dotyczącej dostępności tych produktów dla społeczeństwa.

Planowana podwyżka opłaty cukrowej w stosunku do napojów bezalkoholowych obejmie także piwa bezalkoholowe, które stanowią rosnącą część rynku piwa i przyczyniają się do spadku spożycia alkoholu. Z tego powodu uważamy, że wzrost obciążeń dla tych wyrobów może stanowić poważną przeszkodę w ich rozwoju, co odbije się negatywnie na prozdrowotnym trendzie. Piwa bezalkoholowe wspierają, tak mocno podkreślane przez projektodawców ograniczenie spożycia alkoholu. Warto wskazać, że z tego powodu ustawodawca brytyjski wyłączył piwo bezalkoholowe z zakresu opłaty cukrowej dla napojów słodzonych dostrzegając ich ważną rolę w przedstawianiu konsumpcji z alkoholu na bezalkoholowe alternatywy: <https://www.gov.uk/guidance/check-if-your-drink-is-liable-for-the-soft-drinks-industry-levy>.

Argumenty ekonomiczne

Planowana opłata za kofeinę i taurynę ma wzrosnąć aż o 900%, zmienna opłata za dodatkowy cukier o 100%, maksymalna stawka o 50%, a opłata stała o 40%. W porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej planowane podwyżki należą do najwyższych w Europie. Dla polskiego konsumenta będą one szczególnie dotkliwe, co wynika z niższej siły nabywczej w naszym kraju – średnia siła nabywca mieszkańca Polski stanowi około 35% poniżej średniej europejskiej. W konsekwencji ustawa, zamiast pełnić wyłącznie funkcję prozdrowotną, staje się przede wszystkim istotnym narzędziem fiskalnym. Dla przeciętnego konsumenta wprowadzenie nowych kwot podatku może przełożyć się na

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

średnioważony wzrost cen w kategoriach: napoje niegazowane – około 11,4%, nektary niegazowane – około 22,6%, napoje gazowane – około 19,8%, Ice Tea – około 5,7%, napoje energetyczne – około 13,9%, wody smakowe - około 9%.

Ograniczenie zapotrzebowania polskiego przemysłu napojowego na owoce i warzywa z krajowych upraw szacuje się na około 75%. Dotyczy to takich surowców jak jabłka, marchew, czarna porzeczka, wiśnia czy aronia. Spadek wynika zarówno z wrażliwości cenowej konsumentów, którzy reagują na wzrost cen napojów, jak i z planowanego zmniejszenia zawartości owoców i warzyw w napojach do średniej europejskiej. Napoje owocowe na bazie soku jabłkowego stanowią dominującą część asortymentu dostępnego na rynku polskim. Nawet w napojach wielosmakowych, takich jak jabłko-mięta, jabłko-wiśnia, jabłko-porzeczka, jabłko-brzoskwinia czy multiwitaminy, sok jabłkowy jest głównym składnikiem. W 2024 r. ogólna ilość surowca owocowo-warzywnego wykorzystywanego w produkcji nektarów i napojów objętych podatkiem cukrowym wynosiła szacunkowo około 218 tys. ton z czego większość stanowiło jabłko (około 206 tys. ton). Wprowadzenie podwyższonych kwot podatku cukrowego może spowodować około 7-8% spadek zapotrzebowania na te surowce. Krajowa branża spożywcza, obejmująca rolnictwo i przetwórstwo owocowo-warzywno, jest jedną z sektorów polskiej gospodarki, które rozwijają się efektywnie w warunkach silnej konkurencji ze strony zagranicznych koncernów. Systematycznie zwiększa nakłady na inwestycje oraz zatrudnienie pracowników, szczególnie w okresie sezonowego skupu i przetwórstwa surowców. Wprowadzenie nowego podatku może znacząco zahamować te procesy, ograniczając rozwój sektora oraz jego konkurencyjność na rynku krajowym i międzynarodowym.

Obciążenie branży producentów napojów owocowych kwotą ok. 750 mln zł. Po wprowadzeniu zwiększonej opłaty cukrowej można spodziewać się istotnego obniżenia konkurencyjności przedsiębiorstw działających w sektorze napojowym, spadku inwestycji oraz zmniejszenia zatrudnienia. Szacunki wskazują, że wzrost kosztów produkcji i ograniczenie popytu mogą przełożyć się na obniżenie obrotów firm o kilkanaście procent, co w konsekwencji wpłynie na redukcję miejsc pracy, szczególnie w okresach sezonowego wzrostu zatrudnienia w produkcji i logistyce. Do tego dochodzą obciążenia związane z wdrożeniem systemu kaucyjnego. Zmniejszenie obrotów firm spowoduje również spadek wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń pracowników oraz innych podatków pośrednich, takich jak VAT od sprzedaży detalicznej napojów. Wprowadzenie wysokiego podatku nie stanowi bodźca do innowacji – przedsiębiorstwa mogą ograniczać nakłady na badania i rozwój, wdrażanie nowych technologii produkcji, systemy słodzenia czy inne rozwiązania mające na celu poprawę jakości żywności. W rezultacie polityka fiskalna w formie tak wysokiego podatku cukrowego może nie tylko zmniejszać popyt na napoje bezalkoholowe, ale też prowadzić do długofalowego spowolnienia rozwoju sektora, ograniczenia inwestycji i innowacyjności oraz obniżenia konkurencyjności producentów.

Biorąc pod uwagę dostępne dane, już przy obecnych stawkach podatku cukrowego jego wpływy wykazują tendencję spadkową – z 1,63 mld zł (przy liczbie płatników wynoszącej 680) w 2021 r. do 1,49 mld zł w 2024 r. (przy liczbie płatników ok. 480). Wprowadzenie wyższych stawek podatku

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

spowoduje dalszy spadek popytu na napoje, co bezpośrednio przełoży się na zmniejszenie wpływów budżetowych z tego tytułu. Spadek popytu jest nieunikniony, biorąc pod uwagę relatywnie niską siłę nabywczą polskiego konsumenta w porównaniu z innymi państwami Unii Europejskiej. Jednocześnie planowana wysokość podatku należy do jednych z najwyższych w Europie, co dodatkowo zwiększa ryzyko istotnego ograniczenia sprzedaży napojów i w konsekwencji dalszego obniżenia wpływów do budżetu. Dodatkowo spadek ilości sprzedaży może spowodować spadek wartości odprowadzanego do budżetu podatku VAT o około 300 mln zł.

W przypadku wprowadzenia proponowanych podwyżek kolejnym ryzykiem jest przekierowanie popytu do tańszych napojów z krajów sąsiadujących (Czechy, Niemcy, Litwa), gdzie żadne z rozwiązań fiskalnych obciążających napoje nie zostały wprowadzone. Z taką sytuacją spotkała się Dania po wprowadzeniu podatku cukrowego, kiedy konsumenci zaczęli dokonywać zakupów poza granicami kraju. W konsekwencji rząd duński wycofał się z podatku od cukru. Istnieje także poważne ryzyko, że rozwinie się rynek nieopodatkowanych zamienników – nastąpi rozkwit nielegalnej produkcji i handlu tanimi napojami w butelkach bez etykiet.

2. Odebranie preferencji napojom z min. 20% soku oraz izotonikom dostadzanym substancjami słodzącymi

Projekt przewiduje, że wyłączenie dla napojów zawierających co najmniej 20% soku i nie więcej niż 5 g cukrów w 100 ml, a także dla roztworów węglowodanowo-elektrolitowych o takiej zawartości cukrów, będzie przysługiwało wyłącznie wtedy, gdy do produktu nie dodano substancji słodzących, kofeiny ani tauryny. Analogiczny warunek ma dotyczyć preferencyjnego opodatkowania produktów z zawartością cukrów powyżej 5 g/100 ml.

Dla przedsiębiorców oznacza to odebranie istniejącej preferencji produktom, które mają ograniczoną zawartość cukrów i zostały zreformulowane m.in. przez zastosowanie substancji słodzących. W przypadku napojów z co najmniej 20% soku oraz produktów węglowodanowo-elektrolitowych nie można przyjąć, że sam dodatek substancji słodzącej niweluje znaczenie pozostałych cech produktu: ograniczonej zawartości cukrów, udziału soku albo funkcji związanej z uzupełnianiem węglowodanów i elektrolitów.

Uzasadnienie przedstawia reformulację polegającą na redukcji cukru i zastosowaniu słodzika jako działanie służące unikaniu opłaty. Tymczasem jest to działanie zgodne z jednym z podstawowych, deklarowanych celów opłaty - ograniczaniem zawartości cukrów w napojach. Projekt tworzy zatem sprzeczny bodziec: producent, który redukuje cukier, traci wyłączenie dlatego, że wykorzystuje technologicznie dostępny i dopuszczony do produkcji spożywczej środek pozwalający utrzymać akceptowalny smak produktu.

W odniesieniu do produktów zawierających ponad 5 g cukrów w 100 ml projekt powoduje dodatkowo utratę mechanizmu, w którym opłata obejmuje wyłącznie część zmienną. Skutek ten

dotyczy produktów, do których dodano substancje słodzące, kofeinę lub taurynę: po wejściu w życie UD417 taki produkt z min. 20% soku albo izotonik straci preferencję z art. 12f ust. 7 i zostanie opodatkowany na zasadach ogólnych, mimo że zachowuje cechy, które uzasadniały dotychczasową preferencję. Warunek ten dotyka produktów zawierających substancje słodzące, kofeinę albo taurynę;

Postulat legislacyjny: Należy zachować obecne brzmienie art. 12b ust. 2 pkt 5 i 6 oraz art. 12f ust. 7, bez dodawania warunku braku substancji słodzących, kofeiny ani tauryny. Co najmniej konieczne jest zachowanie preferencji dla produktów o zawartości cukrów do 5 g/100 ml, w których substancje słodzące służą redukcji cukrów – czyli realizują podstawowy cel wprowadzenia opłaty cukrowej.

3. Zastąpienie odwołania do PKWiU kodami CN

W projektowanym art. 12a ust. 4 należy zastąpić odwołanie do klas PKWiU 10.32, 10.89 oraz działu 11 odwołaniem do odpowiednich kodów CN właściwych dla napojów oraz koncentratów napojowych, przy jednoczesnym jednoznacznym wyłączeniu produktów, których zasadniczym przeznaczeniem nie jest spożycie jako napój. Zakres daniny publicznej powinien być określony w sposób jednoznaczny, przewidywalny i możliwy do zastosowania w praktyce przez przedsiębiorców. Posłużenie się klasyfikacją PKWiU, która nie jest podstawową klasyfikacją stosowaną w obrocie towarowym w Unii Europejskiej, zwiększa ryzyko rozbieżności i niepewności prawnej. Użycie kodów CN byłoby bardziej spójne z praktyką gospodarczą, systemem celnym, obrotem wewnątrzunijnym i dotychczasowym dorobkiem interpretacyjnym.

Postulat legislacyjny: W art. 12a ust. 4 odwołanie do „Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasach 10.32 i 10.89 oraz w dziale 11” zastąpić odwołaniem do „odpowiednich kodów Nomenklatury Scalonej CN obejmujących napoje oraz koncentraty przeznaczone do przygotowania napojów, z wyłączeniem produktów, których zasadniczym przeznaczeniem nie jest spożycie jako napój”.

4. Wyłączenie zup, bulionów, sosów i podobnych produktów z definicji napoju

Definicja napoju nie może obejmować produktów przeznaczonych do przygotowywania posiłków. W art. 12a ust. 4 należy jednoznacznie wskazać, że przez napój nie rozumie się produktów przeznaczonych do przygotowywania posiłków, nawet jeżeli po dodaniu wody lub innego płynu przybierają postać płynną. Zakres opłaty powinien obejmować wyłącznie produkty funkcjonalnie będące napojami lub koncentratami napojów. Sam fakt, że po dodaniu wody produkt przybiera postać płynu, nie może przesądzać o jego kwalifikacji jako napoju. Dla celów daniny publicznej kluczowe powinno być zasadnicze przeznaczenie produktu, sposób jego konsumpcji i funkcja żywieniowa. Produkty takie jak zupy, buliony czy sosy są elementem posiłku, a nie kategorią

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

napojową. Ich objęcie opłatą byłoby nieproporcjonalne i wykraczałoby poza deklarowany cel projektu

Postulat legislacyjny: Przez napój nie rozumie się środków spożywczych przeznaczonych do przygotowywania posiłków, w szczególności zup, bulionów, sosów, koncentratów do zup, koncentratów bulionowych oraz podobnych produktów, których zasadniczym przeznaczeniem nie jest spożycie jako napój.

5. Objęcie koncentratów i stawka 3,00 zł za litr albo kilogram - niewspółmierne obciążenie oraz ryzyko niepewności stosowania

UD417 wprowadza nową definicję koncentratu oraz odrębną stawkę 3,00 zł za litr albo kilogram koncentratu. Projekt obejmuje koncentraty przeznaczone do rozcieńczania domowego oraz koncentraty wykorzystywane w usługach gastronomicznych. Jednocześnie przepisy dotyczące podmiotów obowiązanych, momentu powstania obowiązku i raportowania nie zostały w projekcie odpowiednio dostosowane.

Sama potrzeba doprecyzowania pojęcia koncentratu nie uzasadnia jednolitej stawki niezależnej od: rzeczywistej zawartości cukrów, obecności jedynie substancji słodzących, proporcji rozcieńczania, liczby litrów gotowego napoju możliwych do uzyskania, postaci koncentratu czy kanału dystrybucji. Uzasadnienie odwołuje się do "średniej zawartości cukru" w koncentratkach, ale nie przedstawia danych ani metodologii, na których ta średnia została oparta.

Proponowany sposób naliczania oraz wysokość opłaty od koncentratów narusza zasady proporcjonalności oraz równego traktowania podmiotów wprowadzających napoje gotowe wobec podmiotów wprowadzających koncentraty, a więc prowadzi do skutku odwrotnego do deklarowanego w uzasadnieniu celu wyrównania obciążeń.

Postulat legislacyjny: Skreślić projektowany art. 12f ust. 8 i 9.

6. Konieczność zachowania wyraźnego wyłączenia składników występujących naturalnie

Obecne przepisy zawierają wyraźne zastrzeżenie dotyczące substancji występujących w napoju naturalnie. UD417 uchyla ten przepis i przenosi definicję napoju do art. 12a, posługując się zwrotem "z dodatkiem". Choć uzasadnienie deklaruje, że soki 100% i koncentraty soków 100% nie będą objęte opłatą, tak istotna granica opodatkowania powinna wynikać wprost z ustawy.

Pozostawienie rozstrzygnięcia wyłącznie na poziomie wykładni słowa "dodatek" zwiększa ryzyko sporów interpretacyjnych. Ma to szczególne znaczenie dla produktów zawierających soki, koncentraty soków, kawę, ekstrakty kawowe i inne składniki roślinne, w których określone cukry lub kofeina mogą występować naturalnie. Celem regulacji dotyczącej kofeiny powinno być objęcie

produktów funkcjonalnie odpowiadających napojom energetycznym, a nie tradycyjnych produktów kawowych. Kawa i napoje na bazie kawy mają odmienną historię konsumpcji, funkcję rynkową i profil użytkowania. Brak wyraźnego wyłączenia mógłby prowadzić do nieproporcjonalnego i niezamierzonego objęcia opłatą produktów, które nie były przedmiotem problemu regulacyjnego identyfikowanego przez projektodawcę.

Postulat legislacyjny: W projektowanym art. 12a ust. 4 należy wyraźnie dodać, że opłata nie obejmuje cukrów, kofeiny ani tauryny występujących w produkcie naturalnie. Rozwiązanie to powinno wprost odtwarzać zwrot „z wyłączeniem substancji występujących w nich naturalnie”, zawarty w uchylanym art. 12b ust. 1, tak aby granica opodatkowania wynikała z przepisu, a nie wyłączenie z wykładni słowa „dodatek”. Ponadto w art. 12a ust. 4 pkt 2 należy wprowadzić wyłączenie dla kawy oraz napojów na bazie kawy, w których kofeina pochodzi wyłącznie z kawy, ekstraktu kawowego lub innych składników kawowych.

7. Naliczanie opłaty wyłącznie od cukrów dodanych

Uzupełniając punkt 6. Należy wskazać, że mechanizm naliczania opłaty powinien być spójny z definicją napoju i obejmować wyłącznie cukry dodane. W art. 12f należy doprecyzować, że opłata jest ustalana wyłącznie w odniesieniu do cukrów dodanych do produktu, z wyłączeniem cukrów naturalnie występujących w produkcie oraz składnikach użytych do jego wytworzenia. Opłata powinna być naliczana w sposób spójny z definicją produktu objętego obowiązkiem. Skoro definicja napoju odwołuje się do dodatku określonych substancji, mechanizm kalkulacji opłaty również powinien odnosić się do substancji dodanych, a nie do całkowitej zawartości cukrów niezależnie od ich pochodzenia. W przeciwnym razie regulacja może penalizować produkty zawierające naturalne składniki, takie jak soki, mleko, miód lub składniki roślinne, mimo że naturalna zawartość cukrów nie wynika z doszczadania produktu. Taka konstrukcja byłaby niespójna z celem opłaty i mogłaby zniechęcać do stosowania składników naturalnych.

Postulat legislacyjny: Opłata ustalana jest wyłącznie w odniesieniu do cukrów dodanych do produktu, z wyłączeniem cukrów naturalnie występujących w produkcie oraz w składnikach użytych do jego wytworzenia.

8. Niespójność przepisów operacyjnych i sprawozdawczych

Projekt wprowadza koncentraty jako samodzielną kategorię objętą opłatą i ustanawia dla nich odrębną stawkę, ale nie zmienia art. 12d–12g ustawy. Problem jest konkretny: art. 12g ust. 2 pkt 7 lit. b i c – określające treść obowiązkowej informacji o wysokości opłaty – odwołują się wyłącznie do napojów określonych w art. 12f ust. 1 i 3 oraz do liczby litrów napojów. Przepisy te nie obejmują

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

koncentratów objętych projektowanym art. 12f ust. 8 ani danych wyrażanych w kilogramach. W konsekwencji obowiązujący wzór informacji nie pozwala prawidłowo wykazać ilości i opłaty dla koncentratów, co czyni nową stawkę materialnie ustanowioną, lecz proceduralnie nierozliczalną.

Nie wystarczy wprowadzenie definicji i stawki materialnej. Konieczne jest pełne powiązanie nowych przepisów z regulacjami dotyczącymi podmiotu obowiązującego, dokumentowania momentu wprowadzenia na rynek, sposobu wykazywania koncentratu, korekt, zwrotów oraz kontroli. Brak takiej spójności może prowadzić do niejednolitej praktyki organów oraz dodatkowych kosztów dostosowania po stronie przedsiębiorców.

Postulat legislacyjny: Przed procedowaniem regulacji konieczne jest przedstawienie kompletnego pakietu zmian obejmującego art. 12d-12g oraz wzór informacji o wysokości opłaty. W szczególności należy uzupełnić art. 12g ust. 2 pkt 7 lit. b i c o odwołanie do koncentratów z projektowanego art. 12f ust. 8 oraz o dane wyrażane w kilogramach. Przepisy powinny jednoznacznie wskazywać zasady ewidencji, deklarowania, korekt i zwrotów dla koncentratów.

9. Zaokrąglanie ilości litrów i kilogramów w górę do części setnych

UD417 przewiduje dodatkowe zaokrąglanie w górę objętości płynów gotowych do części setnych litra oraz ilości koncentratów do części setnych litra albo kilograma. Uzasadnienie wskazuje cel techniczny, ale nie wyjaśnia, dlaczego zaokrąglanie zawsze ma następować w górę, a nie według standardowej zasady matematycznej.

Przy rozliczeniach masowych i wolumenowych zasada zawsze na korzyść fiskalną prowadzi do systemowego zawyżania podstawy opłaty. W połączeniu z wysoką stawką koncentratową i dużą liczbą partii może mieć wymierny skutek ekonomiczny, niewspółmierny do deklarowanego celu uproszczenia rozliczeń.

Postulat legislacyjny: Wykreślić obowiązek zaokrąglania zawsze w górę albo zastąpić go zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku według zasad matematycznych.

10. Niespójność technologiczna warunku braku substancji słodzących z definicją i parametrami napojów izotonicznych (roztworów węglowodanowo elektrolitowych)

Warunek braku substancji słodzących, wprowadzany w projektowanym art. 12b ust. 2 pkt 6 (zwolnienie z opłaty) oraz w art. 12f ust. 7 pkt 2 (ograniczenie opłaty do części zmiennej), pozostaje w sprzeczności z technologicznymi parametrami roztworów węglowodanowo-elektrolitowych określonymi w rozporządzeniu nr 432/2012. Zgodnie z tym rozporządzeniem roztwór węglowodanowo-elektrolitowy powinien dostarczać od 80 do 350 kcal z węglowodanów

member of

BUSINESSatOECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

w przeliczeniu na litr napoju, przy czym co najmniej 75% energii powinno pochodzić z węglowodanów wywołujących silną odpowiedź glikemiczną, takich jak glukoza, polimery glukozy i sacharoza. Zawartość sodu powinna wynosić od 20 mmol/l (460 mg/l) do 50 mmol/l (1 150 mg/l), a osmolalność napoju powinna mieścić się w przedziale 200–330 mOsm/kg wody.

Utrzymanie tych parametrów wymaga precyzyjnego bilansu składników. Osmolalność referencyjna nie zostanie zachowana, jeżeli w celu uzyskania oczekiwanego przez konsumentów poziomu słodczy podniesiona zostanie ilość glukozy powyżej poziomu wynikającego z rozporządzenia nr 432/2012. Zwiększenie ładunku cukrów prowadzi do przekształcenia napoju izotonicznego w napój hipertoniczny, a więc w inny rodzaj roztworu, o odmiennych właściwościach nawadniających. Z tego względu substancje słodzące pełnią w izotonikach rolę technologicznie konieczną: pozwalają osiągnąć wymaganą słodycz i pijalność bez podnoszenia zawartości cukrów oraz osmolalności ponad wartości referencyjne. Rezygnacja z substancji słodzących prowadzi zatem do bezpośredniego konfliktu między wymogami funkcjonalnymi rozporządzenia nr 432/2012 a limitem cukrów wynikającym z ustawy – spełnienie jednego wymogu wyklucza spełnienie drugiego.

Skutek projektowanego warunku jest zatem odwrotny do celu opłaty. Producent izotoniku, chcąc zachować zwolnienie lub preferencję, musiałby zastąpić substancje słodzące dodatkową glukozą, a więc podnieść, a nie obniżyć, zawartość cukrów w produkcie. Regulacja premiuje w ten sposób formułację bardziej kaloryczne kosztem mniej kalorycznych, co jest sprzeczne z deklarowanym celem przeciwdziałania nadwadze i otyłości oraz narusza zasadę proporcjonalności i równego traktowania funkcjonalnie odmiennych kategorii napojów. Warunek dotyczy przy tym produktów specjalistycznych, przeznaczonych dla osób aktywnych fizycznie, których państwo powinno raczej wspierać w wyborze napojów o niższej kaloryczności i właściwych parametrach nawodnienia.

Postulat legislacyjny: Odstąpić od warunku braku substancji słodzących w odniesieniu do roztworów węglowodanowo-elektrolitowych w projektowanym art. 12b ust. 2 pkt 6 oraz art. 12f ust. 7 pkt 2. Ewentualne zawężenie wyłączenia należy ograniczyć do wymogu braku dodatku kofeiny lub tauryny, przy zachowaniu limitu cukrów ≤ 5 g/100 ml, co pozwala zrealizować cel opłaty bez wymuszania podniesienia zawartości cukrów w napojach izotonicznych.

11. Suplement diety pełni funkcję odmienną od napoju i nie powinien być oceniany według tych samych kryteriów

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, suplement diety jest środkiem spożywczym, którego celem jest uzupełnienie normalnej diety, będącym skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny, pojedynczych lub złożonych, wprowadzanym do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie, w postaci: kapsułek, tabletek, drażetek, żelek

i w innych podobnych postaciach, saszetek z proszkiem, ampułek z płynem, butelek z kroplomierzem, a także butelek z dozownikiem w formie sprayu i w innych podobnych postaciach płynów i proszków przeznaczonych do spożywania w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, z wyłączeniem produktów posiadających właściwości produktu leczniczego w rozumieniu przepisów prawa farmaceutycznego.

Ustawowa definicja przesądza zatem, że celem suplementu diety nie jest zaspokojenie pragnienia ani dostarczenie energii, lecz uzupełnienie diety poprzez dostarczenie konsumentowi określonej, odmierzonej porcji witamin, składników mineralnych lub innych substancji o działaniu odżywczym lub fizjologicznym, w formie umożliwiającej dawkowanie. Kryterium rozstrzygającym o objęciu produktu opłatą nie powinna być zatem sama jego postać fizyczna ani fakt, że przed spożyciem wymaga on dodania wody, lecz to, czy produkt spełnia ustawowe przesłanki suplementu diety – w tym przesłankę wprowadzenia go do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych.

Traktowanie suplementów diety analogicznie do napojów słodzonych prowadzi do nieuzasadnionego różnicowania sytuacji prawnej produktów o identycznym przeznaczeniu żywieniowym wyłącznie ze względu na ich postać technologiczną, a w konsekwencji – do naruszenia zasady proporcjonalności oraz równego traktowania produktów.

12. Kryterium objętości opakowania (200 ml) jest arbitralne i nieadekwatne do celu regulacji

Projekt ogranicza wyłączenie z opłaty dotyczącej suplementów diety do postaci napoju w opakowaniach o objętości nieprzekraczającej 200 ml. Kryterium to nie odpowiada rzeczywistej ekspozycji konsumenta na cukry, ponieważ ten sam suplement, stosowany w identycznej zalecanej dziennej porcji, może być oferowany zarówno w opakowaniu 150 ml, jak i 250 ml czy 500 ml – bez żadnego wpływu na ilość faktycznie przyjmowanych składników.

Co znamienne, samo uzasadnienie Projektu, powołując się na analizę przykładowego syropu, odnosi się nie tylko do zawartości cukrów w 100 ml produktu, lecz również do zawartości cukrów w zalecanej porcji 40 ml. Oznacza to, że projektodawca sam dostrzega, iż właściwą miarą oceny produktu jest sposób jego stosowania (zalecana porcja), a nie objętość opakowania jednostkowego. Tym bardziej brak jest podstaw, by o objęciu opłatą przesądzała wyłącznie wielkość opakowania, z pominięciem dawkowanego charakteru produktu. Wielkość opakowania wynika przy tym zazwyczaj z ekonomiki i logistyki dystrybucji produktu, a nie z jego funkcji jako napoju – w wielu przypadkach większe opakowanie jest też rozwiązaniem korzystniejszym środowiskowo niż zakup kilku mniejszych opakowań.

Analogiczne stanowisko w toku prac nad projektem UD 290 zajęło Ministerstwo Zdrowia, wskazując na niemożność miarodajnego różnicowania suplementów diety według kryterium objętości opakowania.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

13. Niejasność pojęcia „płynu do bezpośredniego spożycia” w definicji napoju

Projektowana definicja napoju posługuje się pojęciem „płynu do bezpośredniego spożycia”, które nie zostało doprecyzowane i w praktyce może zostać odczytane jako obejmujące wszystkie suplementy diety w postaci płynnej, o których mowa w ustawowej definicji suplementu diety (ampułki z płynem, butelki z kroplomierzem), niezależnie od tego, że są one z definicji wprowadzane do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, a nie do swobodnej konsumpcji.

Produkt, którego oznakowanie – zgodnie z ustawową definicją suplementu diety – przewiduje stosowanie w formie umożliwiającej dawkowanie, w tym przy użyciu kroplomierza lub w postaci ampułki, z natury rzeczy nie jest przeznaczony do swobodnej konsumpcji i nie powinien być utożsamiany z napojem gotowym do bezpośredniego spożycia.

Podobne rozróżnienie zostało już przyjęte na gruncie systemu kaucyjnego, gdzie w stanowisku Ministerstwa Klimatu i Środowiska wskazano, że płynne suplementy diety wymagające dawkowania nie są tożsame z napojami przeznaczonymi do bezpośredniego wypicia. Zasadne jest więc przyjęcie analogicznego podejścia na potrzeby opłaty od środków spożywczych.

14. Postacie stałe suplementów diety nie powinny być objęte opłatą jako koncentraty

Ustawowa definicja suplementu diety wprost obejmuje postacie stałe – kapsułki, tabletki, drażetki i inne podobne postaci, a także saszetki z proszkiem. Projekt obejmuje jednak opłatą koncentraty niezależnie od ich postaci, co może prowadzić do opodatkowania tych właśnie, ustawowo wskazanych, stałych postaci suplementów diety – produktów wprowadzanych do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, a nie w celu przygotowania napoju.

Definicja koncentratu w Projekcie odwołuje się do pojęcia rozcieńczenia „domowym sposobem”, które nie zostało doprecyzowane. Suplement diety w postaci saszetki z proszkiem, spełniającej ustawową definicję suplementu diety, nie staje się koncentratem napoju wyłącznie dlatego, że przed spożyciem wymaga dodania wody – zgodnie z ustawową definicją jest to bowiem produkt przeznaczony do spożywania w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych, a nie napój lub jego koncentrat.

Dodatkowo, przyjęcie odmiennych zasad opodatkowania dla różnych postaci wymienionych w tej samej ustawowej definicji suplementu diety (płynnej i stałej) prowadzi do nierównego traktowania produktów o porównywalnej funkcji i zalecanej dziennej porcji, a w konsekwencji może ograniczać dostępność form suplementacji wybieranych przez dzieci, seniorów oraz osoby mające trudności z połykaniem tabletek lub kapsułek.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Projektowane przepisy nie powinny utożsamiać rozcieńczania koncentratu napoju z rozpuszczeniem lub zawieszeniem suplementu diety w wodzie. Rozcieńczanie oznacza obniżenie stężenia istniejącego roztworu lub koncentratu przez dodanie rozpuszczalnika. Koncentrat jest natomiast produktem zagęszczonym, odparowanym, wysuszonym albo pozbawionym części wody, który może zostać odtworzony przez jej ponowne dodanie. Taka konstrukcja jest właściwa dla koncentratów napojowych, syropów i soków z koncentratu.

Suplement diety w proszku, granulacie, tabletkę musującą, tabletkę do rozpuszczania lub saszetkę nie jest jednak koncentratem napoju tylko dlatego, że przed spożyciem wymaga dodania wody. W takim przypadku woda pełni funkcję nośnika umożliwiającego przyjęcie zalecanej porcji produktu, a nie funkcję składnika odtwarzającego napój z koncentratu. Ilość dodanej wody może być zmienna i nie zmienia ilości przyjmowanych składników aktywnych.

Z tego względu sam fakt przygotowania płynu przed spożyciem nie powinien stanowić kryterium objęcia produktu opłatą. Decydujące powinno być to, czy produkt jest funkcjonalnie napojem albo koncentratem napoju przeznaczonym do zwyczajowej konsumpcji, czy też suplementem diety przeznaczonym do spożycia w małej, odmierzonej porcji dziennej. Dodanie wody do suplementu diety w saszetce, tabletkę musującą lub granulacie nie stanowi rozcieńczenia koncentratu napoju, lecz techniczny sposób podania odmierzonej porcji produktu dawkowanego.

15. Problem błędnie kwalifikowanych syropów wymaga reakcji proporcjonalnej do jego rzeczywistej skali

Uzasadnienie Projektu wskazuje na przypadki wprowadzania do obrotu jako suplementy diety wysoko słodzonych syropów, które przed wprowadzeniem opłaty cukrowej funkcjonowały jako żywność zwykła lub żywność wzbogacona. Nie kwestionując potrzeby przeciwdziałania takim praktykom, zwracamy uwagę, że problem ten dotyczy produktów, które – niezależnie od dokonanego zgłoszenia – mogą nie spełniać materialnych przesłanek ustawowej definicji suplementu diety, w szczególności przesłanki wprowadzenia do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w małych, odmierzonych ilościach jednostkowych. Problem ten nie powinien być zatem rozwiązywany poprzez objęcie opłatą całej, zróżnicowanej kategorii produktów rzeczywiście spełniających ustawową definicję suplementu diety.

Jeżeli dany produkt w istocie nie spełnia przesłanek ustawowej definicji suplementu diety, właściwym środkiem jest weryfikacja tej kwalifikacji w reżimie nadzoru nad żywnością – w tym działania Głównego Inspektora Sanitarnego i ewentualne sankcje za błędną kwalifikację – a nie instrument fiskalny, który problemu błędnej kwalifikacji nie usuwa, a jedynie obciąża dodatkowym kosztem także te suplementy diety, które ustawową definicję spełniają. Uzasadnienie Projektu opiera się przy tym na analizie pojedynczego przykładowego produktu i nie zawiera danych o skali opisywanego zjawiska,

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

co uniemożliwia ocenę, czy proponowana interwencja jest proporcjonalna do rzeczywistego problemu.

16. Dowody naukowe przywoływane na poparcie opłaty odnoszą się do napojów słodzonych, a nie do produktów dawkowanych

Dostępne badania i rekomendacje dotyczące skutków podatków cukrowych odnoszą się zasadniczo do napojów słodzonych cukrem, konsumowanych regularnie i w objętościach typowych dla napojów. Nie powinny być automatycznie przenoszone na suplementy diety, które są produktami dawkowanymi i przyjmowanymi w określonej zalecanej porcji dziennej.

Z perspektywy celu zdrowotnego projektowanej opłaty istotna nie jest sama obecność cukrów w produkcie ani sama postać produktu, lecz realna ekspozycja konsumenta na cukry wynikająca ze sposobu stosowania produktu zgodnie z oznakowaniem, w szczególności z zalecanej dziennej porcji. W przypadku suplementów diety taka ekspozycja może być oceniana na podstawie receptury, specyfikacji produktu, danych technologicznych lub danych analitycznych, a nie wyłącznie na podstawie informacji deklarowanych konsumentowi w tabeli wartości odżywczej. W przypadku rzeczywistych suplementów diety cukry, jeżeli występują, pełnią często funkcję technologiczną, smakową lub nośnikową i są obecne w ilościach wynikających z formułacji małej, odmierzanej porcji produktu. Tego rodzaju ekspozycja nie jest porównywalna z ekspozycją wynikającą ze spożycia napojów słodzonych, które są konsumowane regularnie i w objętościach typowych dla napojów.

17. Stawka dla koncentratów jest nieadekwatna dla małych porcji dawkowanych i rodzi ryzyko sporów co do podstawy naliczenia

Zastosowanie stawki 3,00 zł za kilogram koncentratu do saszetek z proszkiem, wymienionych wprost w ustawowej definicji suplementu diety, prowadzi w przypadku małych porcji jednostkowych do opłaty rzędu pojedynczych groszy za opakowanie – przykładowo 1,5 grosza od saszetki 5 g i 3 grosze od saszetki 10 g. Kwota tego rzędu nie może realnie oddziaływać na decyzje konsumenckie, a zatem nie realizuje deklarowanego celu behawioralnego opłaty, generuje natomiast po stronie przedsiębiorców dodatkowe obowiązki administracyjne, sprawozdawcze i księgowe nieproporcjonalne do zamierzonego celu regulacji.

Projekt nie precyzuje przy tym jednoznacznie, czy podstawą naliczenia opłaty dla postaci stałych ma być masa produktu przed przygotowaniem, objętość po rozpuszczeniu, czy odmierzona ilość jednostkowa, o której mowa w ustawowej definicji suplementu diety. W przypadku daniny publicznej podstawa i sposób obliczenia opłaty powinny wynikać wprost z przepisów, a nie być dookreślane dopiero w drodze praktyki organów lub interpretacji indywidualnych.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

18. Cukry, substancje słodzące, kofeina i tauryna mogą pełnić w suplementach funkcję technologiczną lub aktywną

W suplementach diety cukry, miód, syropy, poliole i substancje słodzące pełnią funkcje inne niż w napojach rekreacyjnych – nie pełnią funkcji zachęcającej do zwiększonej konsumpcji produktu, lecz stanowią składniki pomocnicze o określonej funkcji technologicznej. Mogą maskować nieprzyjemny smak składników aktywnych, poprawiać akceptowalność produktu, stabilność, rozpuszczalność, trwałość lub pełnić funkcję nośnika substancji czynnych. Dotyczy to, w szczególności suplementów zawierających witaminy z grupy B, kwas askorbinowy, sole magnezu, kwasy omega-3 lub surowce roślinne, których naturalny smak jest gorzki, kwaśny, metaliczny albo cierpki. W takich przypadkach dodatek cukrów lub substancji słodzących ma przede wszystkim zapewnić akceptowalność produktu i umożliwić jego stosowanie zgodnie z zaleceniami producenta. Tym samym ich obecność w suplementach diety nie realizuje przesłanki, która legła u podstaw wprowadzenia opłaty od środków spożywczych, tj. ograniczenia spożycia napojów słodzonych jako źródła nadmiernej podaży cukrów i substancji słodzących w diecie.

Nieakceptowalny smak może utrudniać stosowanie suplementu zgodnie z zaleceniami. Dlatego obecność składników poprawiających smak albo właściwości technologiczne produktu nie powinna być automatycznie utożsamiana z projektowaniem produktu jako słodzonego napoju. Również kofeina i tauryna mogą pełnić funkcję składników aktywnych suplementu diety, a nie dodatków charakterystycznych dla napojów energetycznych.

Formy płynne, półpłynne oraz produkty do rozpuszczania są często wybierane przez dzieci, seniorów oraz osoby mające trudności z połykaniem tabletek lub kapsułek. Objęcie ich opłatą tylko z uwagi na formę podania może prowadzić do nieuzasadnionego preferowania jednych form suplementacji względem innych, mimo że wszystkie służą temu samemu celowi - uzupełnieniu diety w określone składniki. W konsekwencji może także prowadzić do rezygnacji ze stosowania danego produktu, mimo istnienia realnej potrzeby żywieniowej w zakresie uzupełnienia diety o dane składniki odżywcze.

Regulacja może również prowadzić do nierównego traktowania różnych form tego samego produktu, np. formy płynnej, proszkowej, kapsułkowej i tabletkowej, mimo że ich funkcja, składniki aktywne i zalecana dzienna porcja mogą być porównywalne. Kryterium formy technologicznej nie powinno przesądzać o objęciu opłatą, jeżeli produkt nie jest przeznaczony do swobodnej konsumpcji jak napój.

19. Projekt nie określa jasnych zasad ustalania zawartości cukrów w suplementach

Dodatkowe wątpliwości budzi sposób ustalania zawartości cukrów w suplementach diety w przypadku ewentualnego objęcia ich opłatą. Suplementy diety nie podlegają co do zasady obowiązkowi zamieszczania tabeli wartości odżywczej na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Projekt nie wskazuje jednoznacznie, czy przedsiębiorca miałby opierać się na

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

recepturze, specyfikacjach surowców, danych od dostawców, wartościach obliczeniowych czy wynikach badań analitycznych, zwłaszcza gdy cukry pochodzą z różnych składników, takich jak soki, ekstrakty, koncentraty, miód lub substancje pomocnicze.

Brak takich zasad może prowadzić do rozbieżnych interpretacji, sporów podatkowych oraz nieproporcjonalnych kosztów po stronie przedsiębiorców. Ryzyko to dodatkowo przemawia za wyłączeniem suplementów diety z zakresu opłaty albo co najmniej za ograniczeniem opłaty wyłącznie do produktów rzeczywiście konsumowanych jak gotowe napoje.

Powyższe jest tożsame ze stanowiskiem MZ, które było zgłoszone do projektu UD 290. Podniesiono problem ustalania wysokości opłaty w przypadku suplementów diety, które nie zawierają na opakowaniu tabeli wartości odżywczej. Zgodnie z projektem, opłata cukrowa naliczana jest od łącznej ilości cukrów w napoju, wykazanej w tabeli wartości odżywczej określonej na opakowaniu produktu. Oznacza to, że w praktyce nie da się ustalić wysokości takiej opłaty, ponieważ nie ma obowiązku podawania wartości odżywczej na suplementach diety.